

**CHƯƠNG TRÌNH NGHIÊN CỨU
KINH TẾ TRUNG QUỐC (VCES)
VIỆN NGHIÊN CỨU KINH TẾ
VÀ CHÍNH SÁCH**

**TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU AN NINH
VÀ CHIẾN LƯỢC QUỐC TẾ (CISS)
VIỆN KINH TẾ VÀ CHÍNH TRỊ
THẾ GIỚI**

TÀI LIỆU

**SEMINAR NGHIÊN CỨU KINH TẾ
VÀ CHIẾN LƯỢC TRUNG QUỐC SỐ 18**

**“NHẬN DIỆN CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC
ĐẦU THẾ KỶ XXI TỪ GÓC ĐỘ LỊCH SỬ VÀ LÝ LUẬN”**

Hà Nội, 6/2017

CHƯƠNG TRÌNH DỰ KIẾN

Seminar Nghiên cứu Kinh tế và Chiến lược Trung Quốc số 18
“NHẬN DIỆN CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC ĐẦU THẾ KỶ XXI
TỪ GÓC ĐỘ LỊCH SỬ VÀ LÝ LUẬN”

Ngày 29/06/2017

Hội trường tầng 12A nhà B, Số 1 Liễu Giai, Ba Đình, Hà Nội

13:30 – 14:00	Đăng ký đại biểu
14:00 – 14:05	Tuyên bố lý do và giới thiệu đại biểu
14:05 – 14:15	Phát biểu khai mạc: - ThS. Nghiêm Tuấn Hùng - Viện Kinh tế và Chính trị Thế giới (IWEP), Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam. - TS. Phạm Sỹ Thành - Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc thuộc VEPR (VCES).
14:15 – 15:00	<i>“Nhận diện chiến lược đối ngoại Trung Quốc đầu thế kỷ XXI từ góc độ lịch sử và lý luận”</i> TS. Đinh Thị Hiền Lương – Viện Nghiên cứu Chiến lược Ngoại giao, Học viện Ngoại giao Việt Nam
15:00 – 15:45	Hỏi - đáp và thảo luận
15:45 – 16:00	Kết luận và bế mạc

BAN TỔ CHỨC

NHẬN DIỆN CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC ĐẦU THẾ KỶ XXI

TỪ GÓC ĐỘ LỊCH SỬ VÀ LÝ LUẬN

TS. Đinh Hiền Lương
Viện Nghiên cứu Chiến lược và Ngoại giao
Học viện Ngoại giao – Bộ Ngoại giao

6/29/17

打碎旧世界
创立新世界

同一个世界 同一个梦想
One World One Dream

Sejing 2008

Q cách mạng văn hoá Trung quốc

Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng để đưa ra nhận định về sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

ĐỀ CƯƠNG TÓM LƯỢC

- I. Chiến lược đối ngoại Trung Quốc từ góc độ lý luận
 1. Một số khái niệm cơ bản và khung phân tích chính sách đối ngoại
 2. Chiến lược đối ngoại Trung Quốc từ góc độ lý luận khoa học
- II. Chiến lược đối ngoại Trung Quốc từ góc độ lịch sử
 1. Đặc thù văn hóa, tư duy chiến lược trong đối ngoại Trung Quốc
 2. Khái quát chiến lược đối ngoại Trung Quốc qua các thời kỳ lịch sử
- III. Một vài nhận định sơ bộ về chiến lược đối ngoại Trung Quốc thời kỳ Tập Cận Bình

Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

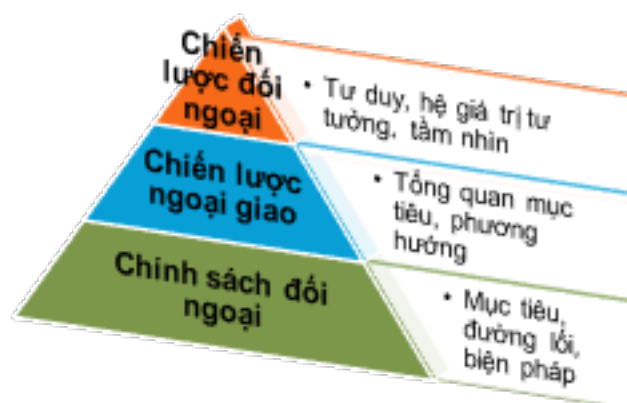
MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN

- ❖ Vai trò của các nhân tố tham gia (actors) và cấu trúc (structure), tương quan giữa nhân tố - cấu trúc (agent - structure)
- ❖ Chính sách đối ngoại được tiếp cận theo một quá trình hoạch định chính sách (process approach/FPDM)
- ❖ Chính sách đối ngoại được cách tiếp cận như một chính sách cụ thể (policy approach/FPA)
- ❖ Chiến lược ngoại giao được tiếp cận tổng thể theo cả hai cách: quá trình ra quyết sách được xem xét đồng thời với chính sách cụ thể đối với từng đối tượng, vấn đề, và khu vực
- ❖ Chiến lược đối ngoại là khái niệm rộng, bao hàm cả chiến lược ngoại giao và chính sách đối ngoại, nhưng chủ yếu được tiếp cận từ hình thái cao nhất của tư duy (hệ giá trị, tư tưởng lãnh đạo, tầm nhìn) hình thành trên nền tảng văn hóa-xã hội, tôn giáo, tín ngưỡng, tâm lý dân tộc, v.v.

Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

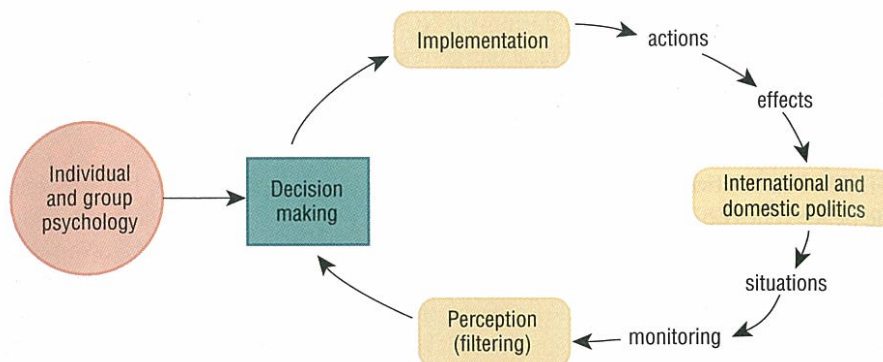
6/29/17

MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN (TIẾP)

Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

 QUÁ TRÌNH HOẠCH ĐỊNH CHÍNH SÁCH ĐỐI NGOẠI
 FOREIGN POLICY PROCESS (WALTER CARLSNAE, 2008)

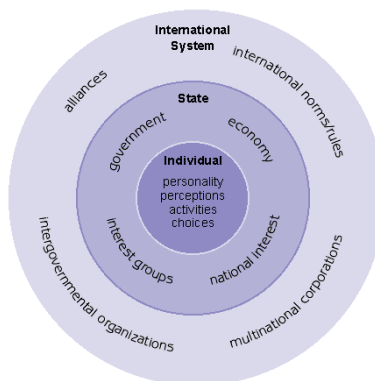
Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

KHUNG PHÂN TÍCH CHÍNH SÁCH ĐỐI NGOẠI (PROCESS APPROACH: NEACK, 2003; HUDSON: 2005, 2007)

Ba cấp độ phân tích:

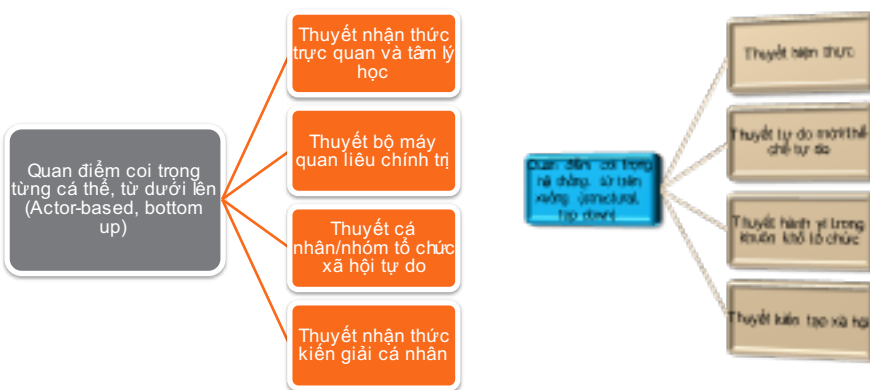
1. Cấp độ toàn cầu/hệ thống quốc tế: tương tác giữa các quốc gia (ngoại giao), quyền lực, trật tự, luật chơi v.v.
2. Cấp độ quốc gia (unit): sự tương tác giữa các nhóm lợi ích, các nhóm, tổ chức đại diện (đấu tranh, thỏa hiệp)
3. Cấp độ cá nhân/nhóm lãnh đạo

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

KHUNG PHÂN TÍCH CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

NHẬN DIỆN CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC TỪ GÓC ĐỘ LÝ LUẬN

- ❖ 1950s-1960s: Thuyết văn hóa-lịch sử (Cultural/Historical Theories - Wang Gongwu, John King Fairbank, Orville Schell v.v.
- ❖ 1970s-1980s: Thuyết hiện thực, hiện thực mới, tự do mới/tự do thể chế
- ❖ 1990s: sự thoái trào của những lý thuyết chủ đạo về QHQT và những điểm phù hợp của thuyết kiến tạo trong kiến giải chiến lược đối ngoại Trung Quốc, xu hướng phân tích chiến lược đối ngoại dựa trên đặc thù văn hóa, chính trị nội bộ Trung Quốc (nhân trị, đấu tranh phe phái, chủ nghĩa dân tộc) – Allen S. Whiting, David M. Lampton, Harry Harding v.v.
- ❖ 2000s: Sự trở lại của các lý luận bản địa, các tư tưởng văn hóa cổ đại Trung Quốc, trào lưu phê phán tất cả các lý thuyết “nhập khẩu” từ phương Tây, xu hướng phát triển “lý thuyết QHQT trường phái Trung Quốc”, nỗ lực tìm kiếm những khuôn khổ lý thuyết phù hợp lý giải chiến lược đối ngoại Trung Quốc - 赵汀阳, 阎学通, 王缉思, 秦亚青, 王逸舟, v.v.
- ❖ Trung Quốc trở dậy và khung phân tích chiến lược đối ngoại mới đầu thế kỷ XXI

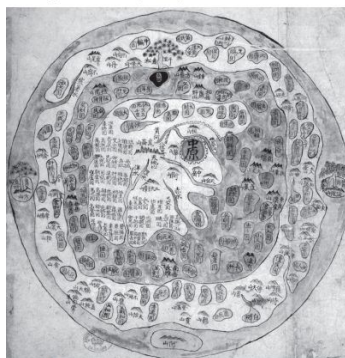
Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

ĐẶC THÙ VĂN HÓA, TƯ DUY CHIẾN LƯỢC TRONG ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC QUA CÁC THỜI KỶ LỊCH SỬ

- ❖ Thời kỳ phong kiến: Tư duy chiến lược đối ngoại nước lớn (天下: Tianxia) tương đối thành công, tạo ảnh hưởng và củng cố vị thế bá chủ của Trung Quốc trong hệ thống triều cống (tribute system) tồn tại nhiều thế kỷ tại khu vực Đông Á
- ❖ Thiên hạ đồ (hình bên) thể hiện một mục tiêu quan trọng của Trung Quốc cổ đại muốn giáo hóa các nước láng giềng
- ❖ Thời kỳ thực dân hóa: Tâm lý nạn nhân “bệnh phu Đông Á” trong và sau “Thế kỷ ô nhục” (Century of Humiliation)

MAP 1. Map of All-under-Heaven (Ch'io-shado)

SOURCE: © British Library Board, Maps.33.c.13.

Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

ĐẶC THÙ VĂN HÓA, TƯ DUY CHIẾN LƯỢC TRONG ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC QUA CÁC THỜI KỶ LỊCH SỬ (TIẾP)

❖ Ba đặc điểm văn hóa, tư duy chiến lược cơ bản:

1- Hòa bình do Trung Quốc lãnh đạo kiến tạo (Pax Sincana), lấy Trung Quốc làm trung tâm

2- Tính ưu việt về văn hóa Trung Quốc: “sứ mệnh giáo hóa” man, di, nhung, địch;

3- Tôn xưng Đức trị (rule by virtues/Confucian pacifism) đồng thời hợp pháp hóa việc sử dụng vũ lực để duy trì trật tự.

❖ Những điều chỉnh cơ bản về nhận thức và tư duy của giới lãnh đạo tinh hoa Trung Quốc sau Cách mạng Tân Hợi (1911) và Phong trào Ngũ tứ (1919): Chủ nghĩa Tam dân – Tôn Trung Sơn 孙中山, Lương Khải Siêu 梁啟超, Trần Độc Tú, 陈独秀, Mao Trạch Đông 毛泽东 v.v.

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

KHÁI QUÁT CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC TỪ NĂM 1949

Lãnh đạo (Cá nhân)	Hệ thống quốc tế (Cấu trúc)	Chiến lược đối ngoại/chính sách đối ngoại	Giai đoạn
Mao Trạch Đông	Chiến tranh lạnh, Đối đầu Đông-Tây (Cold War bipolarity)	Chống bá quyền; 5 nguyên tắc tồn tại hòa bình	1950s-1960s
Đặng Tiểu Bình	Chiến tranh lạnh, Hòa hoãn Đông Tây (Cold War détente)	Ba thế giới, thao quang dưỡng hối	1970s-1980s
Giang Trạch Dân	Hậu chiến tranh lạnh (Post-Cold War)	Quan niệm an ninh mới, nước lớn có trách nhiệm	1990s
Hồ Cẩm Đào	Cục diện Đơn cực (US unipolarity)	Trỗi dậy hòa bình, thế giới hài hòa	2000s
Tập Cận Bình	Hậu cục diện đơn cực (post US-unipolarity), G2?	Trung Quốc mong muốn hình thành mô hình quan hệ nước lớn kiểu mới, cộng đồng khu vực chung vận mệnh	2012 đến nay

6/29/17

KHÁI QUÁT CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC TỪ NĂM 1949 (TIẾP)

- ❖ Thời kỳ Mao Trạch Đông: chiến lược chống bá quyền thể hiện tư duy mang tính cách mạng nhằm thu tóm quyền lực cả trong và ngoài đối nội chủ trương “phá trước, xây sau” và đối ngoại âm mưu vượt mặt các siêu cường, lật đổ trật tự quốc tế không có lợi cho Trung Quốc.
- ❖ Thời đại Đặng Tiểu Bình: chiến lược “giấu mình chờ thời” thể hiện nhận thức về mối liên hệ giữa xu thế toàn cầu hóa với sứ mệnh lịch sử của Trung Quốc, dựa vào cải cách mở cửa nền kinh tế, bên trong tăng thế và lực của Trung Quốc chờ đợi vận hội mới, bên ngoài tích cực cải thiện quan hệ với cộng đồng quốc tế.
- ❖ Thời kỳ Giang Trạch Dân – Chu Dung Cơ: tiếp tục “giấu mình chờ thời” khi thế và lực Trung Quốc cơ bản còn hạn chế trong giai đoạn chuyển giao sau khi Chiến tranh Lạnh kết thúc và trật tự 2 cực Yalta tan rã.
- ❖ Thời kỳ Hồ Cẩm Đào: chiến lược trỗi dậy và cạnh tranh ảnh hưởng với Mỹ và phương Tây dần định hình, đặc biệt sau cuộc khủng hoảng tài chính thế giới 2008-2009, khái niệm “thế giới hài hòa” tuy chỉ là kế hoãn binh để giảm sức ép của Mỹ, phân hóa phương Tây, ngọn cờ tập hợp lực lượng của giới lãnh đạo Trung Quốc trong lúc thế và lực chưa đủ nhưng có nhiều điểm phù hợp với tầm nhìn và mục tiêu chiến lược lâu dài của Trung Quốc.

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

MỘT VÀI NHẬN ĐỊNH SƠ BỘ VỀ CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI TRUNG QUỐC THỜI KỲ TẬP CẬN BÌNH

CHINESE PRESIDENT XI JINPING'S FAVORED SLOGANS

Chinese dream

The dream, according to Xi, is for the “great rejuvenation of the Chinese nation.” For starters, this entails building a moderately prosperous society and eradicating poverty by 2021, the 100th anniversary of the Communist Party’s establishment. That would pave the way for China to become a “modern socialist country” by 2049, the 100th anniversary of the founding of the People’s Republic.

New type of great power relationship

This is Xi’s way of calling for the U.S. and China to avoid clashes and refrain from interfering with each other’s key interests.

Core interests

This refers to the interests China considers nonnegotiable. China regards control of the South China Sea as a core interest, along with Taiwan, Tibet and the Xinjiang Uighur Autonomous Region.

Chiến lược đối ngoại Tập Cận Bình khá đường nét với những đặc điểm sau :

- ❖nhấn mạnh tầm nhìn và ý tưởng xây dựng một trật tự thế giới mới của giới lãnh đạo, củng cố mục tiêu lâu dài của Trung Quốc là thay thế Mỹ và phương Tây theo phương thức mới;
- ❖ Trung Quốc có vai trò nòng cốt trong kiến tạo trật tự phục vụ cho lợi ích của Trung Quốc (khái niệm lợi ích cốt lõi)
- ❖Với các giá trị tư tưởng, văn hóa lịch sử của nền văn minh lâu đời, Trung Quốc có khả năng dẫn dắt thế giới trong thế kỷ XXI.

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

SÁNG KIẾN VÀNH ĐAI CON ĐƯỜNG

BELT AND ROAD INITIATIVE MAP - CSIS CHINAPOWER MAY NEWSLETTER

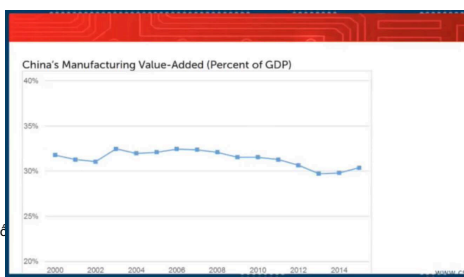
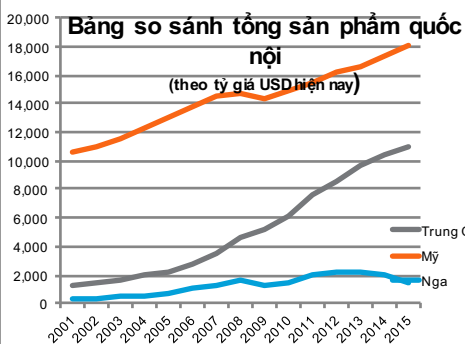

http://chinapower.csis.org/china-belt-and-road-initiative/?utm_source=CSIS

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

SỨC MẠNH TỔNG HỢP QUỐC GIA (CNP) TRUNG QUỐC

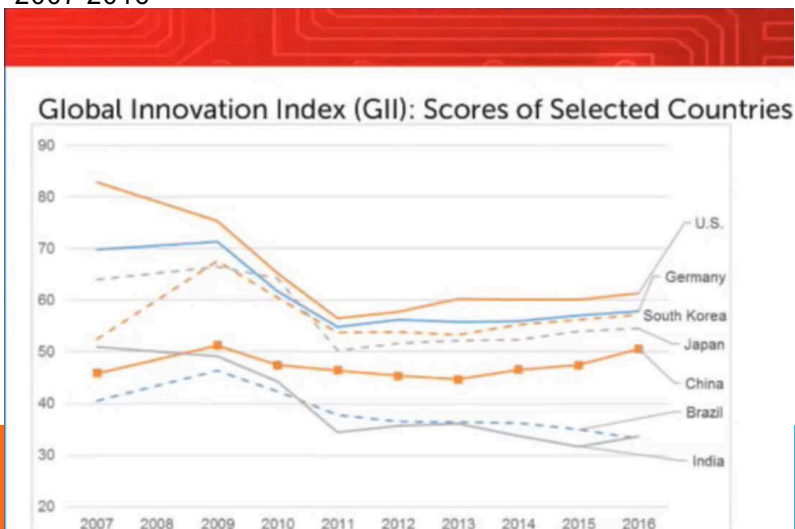

Nguồn: www.csis-cips.org

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

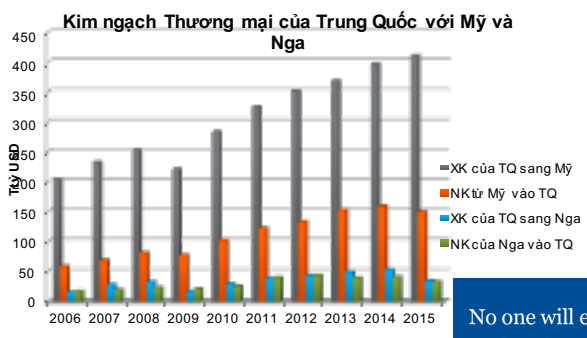
SO SÁNH CHỈ SỐ SÁNG TẠO TOÀN CẦU (GII) GIỮA TRUNG QUỐC VÀ MỘT SỐ QUỐC GIA GIAI ĐOẠN 2007-2016

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

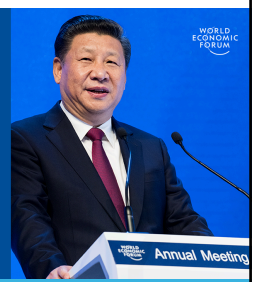
6/29/17

SỨC MẠNH TỔNG HỢP QUỐC GIA (CNP) TRUNG QUỐC (TIẾP)

No one will emerge as the winner in a trade war.

Xi Jinping
President of the People's Republic of China

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

SÁCH TRẮNG VỀ CHIẾN LƯỢC QUÂN SỰ TRUNG QUỐC 2015

“Những thay đổi lịch sử trong cán cân quyền lực, cấu trúc quản trị toàn cầu, tổng quan địa chiến lược Châu Á-TBD, và trong cuộc cạnh tranh toàn cầu trên các lĩnh vực kinh tế, khoa học và công nghệ, và quân sự.”

Cạnh tranh toàn cầu nhằm phân bổ lại quyền lực, các quyền và lợi ích có xu hướng ngày càng trở nên gay gắt.

Các lực lượng quân giải phóng nhân dân Trung Quốc cần phải:

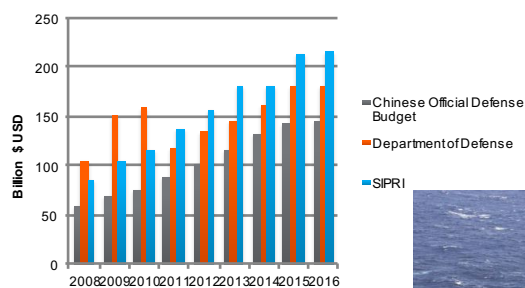
- **“...đảm bảo an toàn các lợi ích của Trung Quốc ở nước ngoài.”**
- **“ bảo vệ an ninh và lợi ích của Trung Quốc trên những lĩnh vực mới**
- **“ duy trì nền hòa bình trong khu vực và trên thế giới”.**

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17

SỨC MẠNH TỔNG HỢP QUỐC GIA (CNP) TRUNG QUỐC (TIẾP)

Chi tiêu quốc phòng của Trung Quốc từ năm 2008 đến nay

File photo of China's Liaoning aircraft carrier with an accompanying fleet conducting a drill in the South China Sea. PHOTO REUTERS

6/29/17

Tài liệu mang tính chất tham khảo, vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

Thank You
ANY QUESTION???

Tài liệu mang tính chất tham khảo,
vui lòng không sử dụng khi chưa nhận được sự đồng ý của tác giả.

6/29/17